

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 listopada 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Roman Skrzypek
	Sędziowie:	SSA Urszula Kocyłowska SSA Marta Pańczyk-Kujawska (spr.)
	Protokolant	st.sekr.sądowy Maria Piekielek

po rozpoznaniu w dniu **21 listopada 2012 r.**

na rozprawie

sprawy wniosku **J. K.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

o zwrot nienależnie opłaconych składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne

na skutek skargi wnioskodawcy o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z 14 lutego 2012 r. sygn. akt III AUa 760/11

I o d r z u c a skargę o wznowienie postępowania w części dotyczącej zwrotu nienależnie opłaconych składek na ubezpieczenia społeczne,

II z m i e n i a pkt III zaskarżonego wyroku, w ten sposób, że zmienia wyrok Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Tarnobrzegu z 25 października 2011r. sygn. akt III U 292/11 oraz poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. z 19 maja 2010r. utrzymującą w mocy decyzję wydaną 8 kwietnia 2010r. o tyle, że zobowiązuje organ rentowy do zwrotu, wnioskodawcy J. K., nienależnie opłaconej składki na ubezpieczenie zdrowotne, za kwiecień 2003r,

III dalej idącą skargę o d d a l a.

Sygn. akt III AUa 766/12

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 14 lutego 2012 r. Sąd Apelacyjny w Rzeszowie zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu z 25 października 2011 r. oraz poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w

R. w ten sposób, że zobowiązał organ rentowy do dokonania zwrotu nienależnie opłaconej składki na ubezpieczenie zdrowotne J. K. za luty 2005 r., zaś dalej idącą apelację oddalił. Tym samym Sąd Apelacyjny podzielił stanowisko Sądu I instancji o przedawnieniu się roszczenia J. K. o zwrot nienależnie opłaconych składek na ubezpieczenia społeczne za okres od stycznia 1999 r. do lutego 2000 r. oraz od czerwca 2000 r. do stycznia 2001 r., na ubezpieczenie zdrowotne za maj 1999 r., luty 2000 r., styczeń, kwiecień i maj 2001 r. oraz kwiecień 2003 r., a także na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych od stycznia 1999 r. do lutego 2000 r.

W dniu 26 lipca 2012 r. J. K. złożył do tut. Sądu skargę o wznowienie postępowania zakończonych wyżej opisanym wyrokiem z dnia 14 lutego 2012 r. domagając się jego zmiany poprzez orzeczenie o zwrocie nadpłaconych składek na ubezpieczenie społeczne. Jako podstawę wznowienia postępowania skarżący wskazał art. 401¹ kpc i wyrok Trybunału Konstytucyjnego w sprawie o sygn. akt P 29/08 z dnia 26 maja 2010 r., w którym w jego ocenie Trybunał wskazał, że termin przedawnienia nadpłaconych składek na ubezpieczenia społeczne wynosi 10 lat.

W tej samej dacie wnioskodawca złożył do Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie kolejną skargę o wznowienie postępowania zakończonych prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 14 lutego 2012 r. o sygn. akt III AUa 760/11. Wniósł o jego zmianę poprzez orzeczenie o zwrocie nadpłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne. Jako podstawę wznowienia postępowania skarżący wskazał art. 401¹ kpc i wyrok Trybunału Konstytucyjnego w sprawie o sygn. akt P 41/11 z dnia 19 kwietnia 2012 r. – opublikowany w Dzienniku Ustaw 2 maja 2012 r. - w którym orzeczono o niezgodności z Konstytucją art. 94 ust. 2 ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r., nr 164, poz. 1027 ze zmianami) w brzmieniu obowiązującym do 19 lipca 2011 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, dokonując w ramach swego uprawnienia wstępnej kontroli wniesionego przez J. K. nadzwyczajnego środka odwoławczego, stwierdzić już na wstępie musi, iż skarga wskazująca jako swą podstawę wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 26 maja 2010 r. o sygn. akt P 29/08 wniesiona została po upływie 3 miesięcznego terminu od wejścia w życie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, co w konsekwencji skutkuje jej odrzuceniem.

Zgodnie z art. 407 § 2 kpc skargę o wznowienie wnosi się w terminie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego. Powołane przez skarżącego orzeczenie Trybunału zostało opublikowane w Dzienniku Ustaw w dniu 15 czerwca 2010 r. i w tym dniu weszło w życie, w związku z czym termin do wniesienia skargi upłynął z dniem 15 września 2010 r., zaś wniesienie jej po tej dacie musi skutkować odrzuceniem na podstawie art. 410 § 1 kpc w zw. z art. 407 § 2 kpc.

Odnosząc się do skargi powołującej się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 19 kwietnia 2012 r. o sygn. P 41/11 to stwierdzić wypadnie, iż spełnia ona wszystkie wymogi formalne i została wniesiona z zachowaniem ustawowego terminu, który w związku z opublikowaniem wyroku w Dzienniku Ustaw w dniu 2 maja 2012 r. upłynął 2 sierpnia 2012 r. w związku z czym Sąd Apelacyjny rozpoznał ją merytorycznie.

Trybunał Konstytucyjny w powołanym jako podstawa skargi w wyroku z dnia 19 kwietnia 2012 r. orzekł, iż art. 94 ust. 2 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych w brzmieniu obowiązującym do 19 lipca 2011 r. jest niezgodny z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP.

W uzasadnieniu wydanego orzeczenia Trybunał wskazał, iż pomimo usunięcia art. 94 ust. 2 ustawą z dnia 28 kwietnia 2011 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. nr 138, poz. 808) konieczne jest orzeczenie o jego niekonstytucyjności, bowiem skutkuje to jego derogowaniem, a co za tym idzie powoduje „obalenie reguły intertemporalnej, zgodnie z którą do sytuacji prawnych nie wchodzących w zakres zastosowania art. 5 ust. 3 i 4 ustawy nowelizującej należy stosować art. 94 ust. 2 ustawy o świadczeniach w zakwestionowanym brzmieniu”. Reguła ta stanowiła podstawę wydanego przez Sąd Apelacyjny wyroku którego dotyczy wniesiona skarga o wznowienie postępowania i stanowiła podstawę oddalenia roszczenia J. K. w zakresie żądania zwrotu nienależnie opłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne za maj 1999 r., luty 2000 r., styczeń, kwiecień i maj 2001 r. oraz kwiecień 2003 r. wobec ustalenia przez Sąd, że doszło do ich przedawnienia.

Powyższe nie przesądza o zasadności skargi wniesionej przez J. K., bowiem Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności art. 94 ust. 2 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z uwagi na naruszenie zasady równego traktowania płatnika składek w stosunku do ZUS, w zakresie terminu dochodzenia roszczeń z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne, poprzez ograniczenie możliwości dochodzenia przez podmiot ubezpieczony zwrotu nienależnie opłaconych składek do 5 lat w przeciwieństwie do 10 lat przysługującego organowi rentowemu na egzekwowanie należności z tytułu składek nieopłaconych. Jak wskazał Trybunał derogowanie art. 94 ust. 2 w/w ustawy skutkować musi zastosowaniem terminów przedawnienia określonych w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych – stosownie do art. 94 ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej. Okresy przedawnienia zwrotu nienależnie opłaconych składek na ubezpieczenia społeczne w spornym okresie zostały określone wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 26 maja 2010 r. o sygn. P 29/08, którym orzeczono o niezgodności art. 24 ust. 7 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r., nr 205, poz. 1585 ze zmianami) z art. 32 w zw. z art. 64 ust. Konstytucji RP. Przesłanką wydania orzeczenia takiej treści także było zróżnicowanie sytuacji prawnej ZUS w przypadku dochodzenia należności od płatników oraz sytuacji prawnej płatników w przypadku dochodzenia zwrotu od ZUS nienależnie opłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, które miało miejsce od 1 stycznia 2003 r. do 8 maja 2008 r. Przed 1 stycznia 2003 r. należności z tytułu składek ulegały przedawnieniu z upływem 5 lat tak jak należności z nienależnie opłaconych składek na ubezpieczenia społeczne w związku z czym wydłużony wyrokiem Trybunału okres przedawnienia dotyczy tylko składek nienależnie opłaconych po 1 stycznia 2003 r.

Przekładając powyższe rozważania na stan faktyczny przedmiotowej sprawy stwierdzić należy, że Sąd Apelacyjny zasadnie odmówił wnioskodawcy zwrotu nienależnie opłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne za maj 1999 r., styczeń i luty 2000 r., styczeń, kwiecień i maj 2001 r. oraz kwiecień 2003 r. stosując przepisy obowiązujące w dacie wyrokowania – stosownie do art. 316 § 1 kpc. Derogowanie art. 94 ust. 2 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 19 kwietnia 2012 r. stworzyło nową sytuację prawną dla nienależnie opłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne opłaconych po 1 stycznia 2003 r. poprzez wydłużenie terminu ich przedawnienia do 10 lat. W tak zmienionym stanie prawnym stwierdzić należy, że składka nienależnie opłacona na ubezpieczenie zdrowotne przez J. K. za kwiecień 2003 r. nie uległa przedawnieniu do dnia 20 października 2009 r. (data złożenia wniosku o zwrot), gdyż w tej dacie termin jej przedawnienia wynosił 10 lat. Powyższe musiało skutkować uwzględnieniem skargi w tym zakresie i jej oddaleniem w części dotyczącej żądania zwrotu pozostałych składek, gdyż termin w którym można skutecznie żądać ich zwrotu nie uległ przedłużeniu wskutek wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 19 kwietnia 2012 r. i jak wskazał Sąd Apelacyjny w sprawie o sygn. akt III AUa 760/11 upłynął on przed 8 maja 2008 r.

Podstawę prawną tak wydanego rozstrzygnięcia stanowią oprócz powołanych przepisów prawa materialnego - art. 410 § 1 kpc w zw. z art. 407 § 2 kpc oraz art. 412 § 2 kpc.

Zarządzenie:

- (...) (...) (...)